De Windprins en de Zeeslang

Tekst : Marie Dielemans
Myriam Dielemans

Ilustraties : Muriel Dielemans
Jacques Dielemans

Vertaling : Johan Deconinck

D/2013/ M.Dielemans/ Uitgever

Geachte Collega's,

Geachte Ouders,

Via dit verhaal worden de kinderen ertoe aangezet de beweging van de golven te ontdekken die veroorzaakt wordt o.a. door de wind, wat dan een hernieuwbare energiebron vormt. Deze energie kan geabsorbeerd en omgezet worden in elektriciteit dankzij "zeeslangen".

Een van de figuren van dit verhaal heet "Meneer Fossiel". Door zijn activiteiten en zijn houding opent hij de deur naar een uitwisseling over de verschillende energiebronnen.

De pedagogische nota eindigt trouwens met de bouw van een gezelschapsspel waar "hernieuwbare energieën" het opnemen tegen " niet hernieuwbare fossiele energieën".

“ Paniek op de planeet !” staat er deze morgen in vette blokletters in de kranten over de hele wereld.

- *Alle winden van het oppervlak van de aarde zijn tegelijkertijd verdwenen. Nog nooit eerder gezien ! ... Waar zijn ze naartoe? herhalen de radio’s zonder ophouden.*

Geen mens op aarde die niet naar de hemel stond te staren met de hoop tenminste een aanwijzing te vinden.
Ook in al de grotten en uithoeken werd er nauwkeurig naar enige verklaring gezocht, maar tevergeefs.
De dagen gingen voorbij en stilaan begonnen de mensen zich zorgen te maken over deze verdwijning.

KRANT VAN
MORGEN INFO
Paniek op de planeet !

Poolreiziger Alluaq die zich op het witte continent bevond vroeg zich af of dit nu goed of slecht nieuws was : tijdens zijn expedities was de wind nu eens zijn vriend, dan weer zijn vijand.

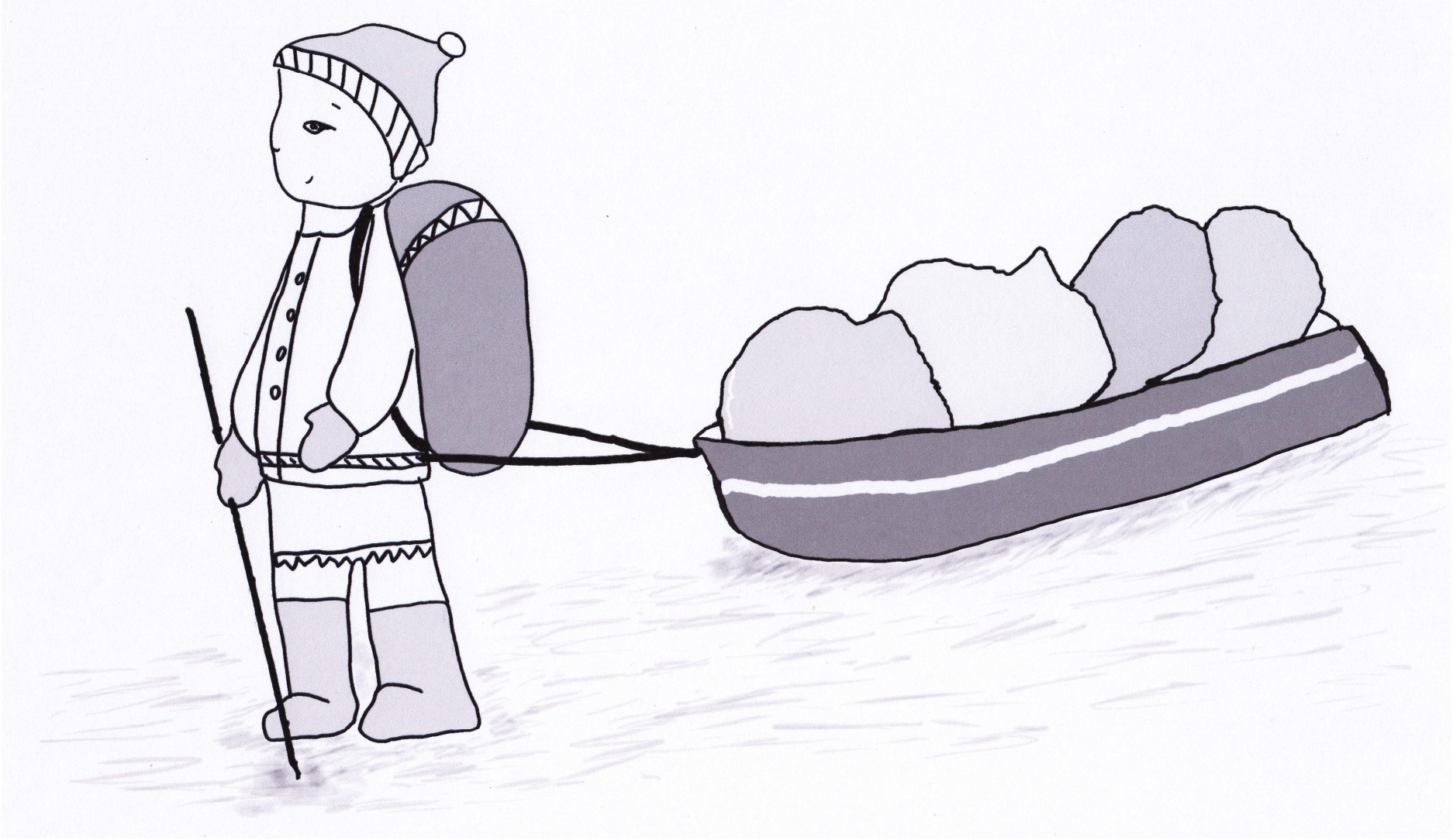
- *Dit is toch vreemd, dacht hij bij zichzelf…*

Maar al die berichten in de media hadden weinig vat op hem. Hij besliste dan ook om van het zachte weer van deze vreemde en uitzonderlijke dagen gebruik te maken om zijn wetenschappelijke basis te verlaten en op zijn eentje nieuwe, ongerepte poolstreken te ontdekken op Antarctica.

Voordat Aluaq vertrok ging hij nog even netjes na of alles op zijn slee wel degelijk op zijn gewone plaats zat : zijn tent, een verwarmingsapparaat, zijn slaapzak, trekzeilen voor wanneer de wind terugkwam, een argosboei en een lawinestok.

Hij voegde er nog vlug een flink aantal voedselrantsoenen aan toe, trok zijn ski's aan, raadpleegde nog even zijn laser gestuurde GPS voor de juiste richting en maakte die dan vast aan zijn riem. Toen zette hij zich schrap en in één ruk kwam zijn zware last in beweging. Geruisloos gleed zijn slee op de verharde sneeuw. En net als een oude eenzame wolf ging hij op pad … naar het onbekende.

Hoeveel avonturen hij al achter de rug had wist hij niet meer. Maar telkens voor hij vertrok zette hij zijn sloffen goed zichtbaar voor de ingang, teken dat hij op reis was. En precies zoals voor elke expeditie had hij gevraagd om 's avonds een radiocontact te hebben. Zo voelde hij zich veilig in deze onbewoonde streken.

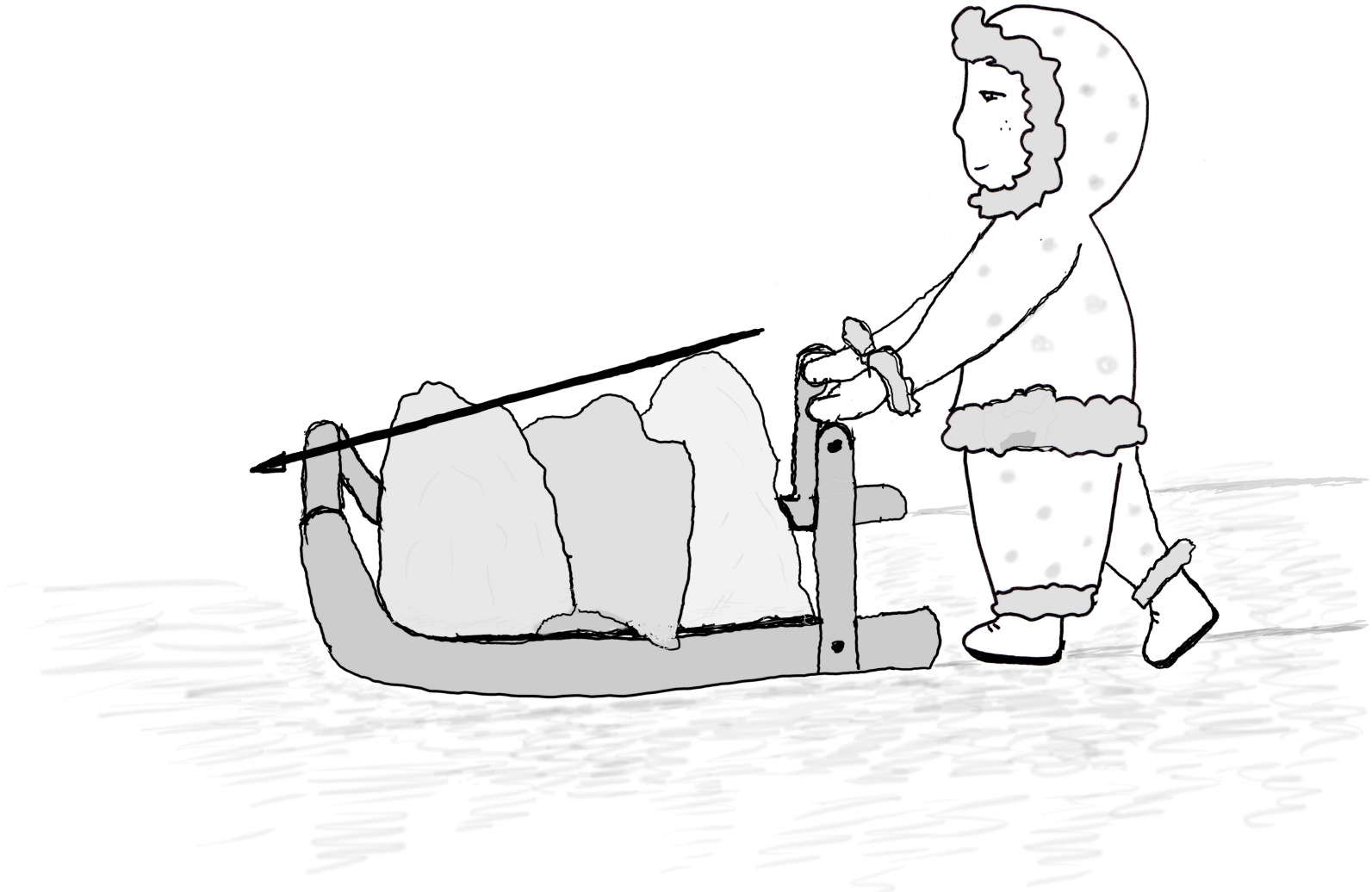
Op hetzelfde moment, maar aan de andere kant van de aarde was Duda ook haar slee aan het klaar maken. Haar karabijn om de beren op afstand te houden, haar ijsstok, vislijnen, vishaakjes en pluimen.

Omdat er geen wind was die haar soms afschuwelijk in de wangen beet, voelde Duda zich licht en goedgeluimd. Telkens ze dat gevoel had kreeg ze ideeën om eens lekker te gaan koken.

Tegen de deur van haar huis zette ze een sneeuwschop. Dit was een teken dat ze Aappilattoq verliet, haar dorpje niet ver van de Noordpool. Terwijl Alluaq zijn slee achter zich aan sleepte had Duda een andere techniek: zij duwde de hare voor zich uit. En zo vertrok ze helemaal alleen op de uitgestrekte ijsvlakte die de zee bedekte.

- *Vergeet onze voedstermoeder Sedna niet! riepen een paar oudere buurvrouwen haar nog na toen ze haar zagen voorbij komen.*

Maar Dudna had geen oor voor die oude-vrouwen-legendes. In haar gedachten zag ze al de mooie uren die ze zou doorbrengen met haar vriendinnen terwijl ze hun "delicatessen" zouden zitten smullen.
Dit zijn gedroogde vishapjes.

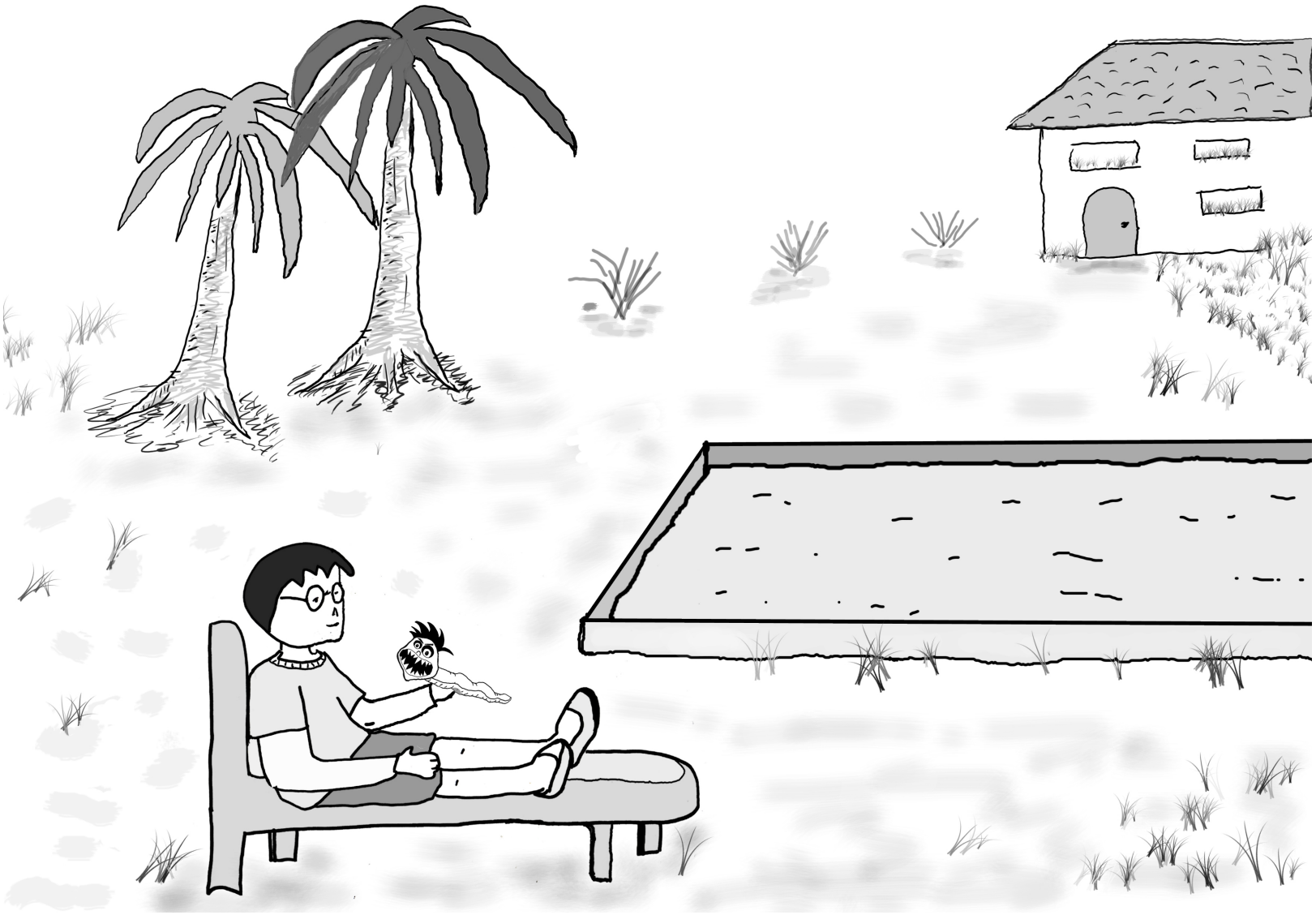

De schatrijke meneer Fossiel, daarentegen, had het lekker warm aan de rand van zijn privé zwembad op zijn droomeiland. Hij lag naar zijn opengespreide tenen te staren en dacht met een boosaardige grijnslach:

- *Ha! Ha! Ha! Mijn duivelse tupilek is nog niet in actie en nu al terroriseert hij de windstromingen!…*

En met een ondeugende glimlach haalde hij uit zijn zak een stukje drijfhout dat hij met de grootste zorg bewerkt had. Het stelde een afgrijselijke monsterkop voor met een lang slangenlijf!

- *Straks gooi ik deze tupilek van uit mijn persoonlijk vliegtuig op het pakijs. Dan zeg ik luidop de duivelse toverspreuk die ik voor een fortuin gekocht heb van die kwaadaardige tovenaar op het ijsland. Zo komt mijn tupilek tot leven en slokt hij alle winden op die hij tegenkomt.*
  Nooit komen er nog windstromingen terug op aarde om de windturbines te laten draaien. Ik en ik alleen word de enige meester van de energie, praatte hij met zichzelf.

Alluaq en Duda waren in de zevende hemel : helemaal alleen op het ijs en geen zuchtje wind!

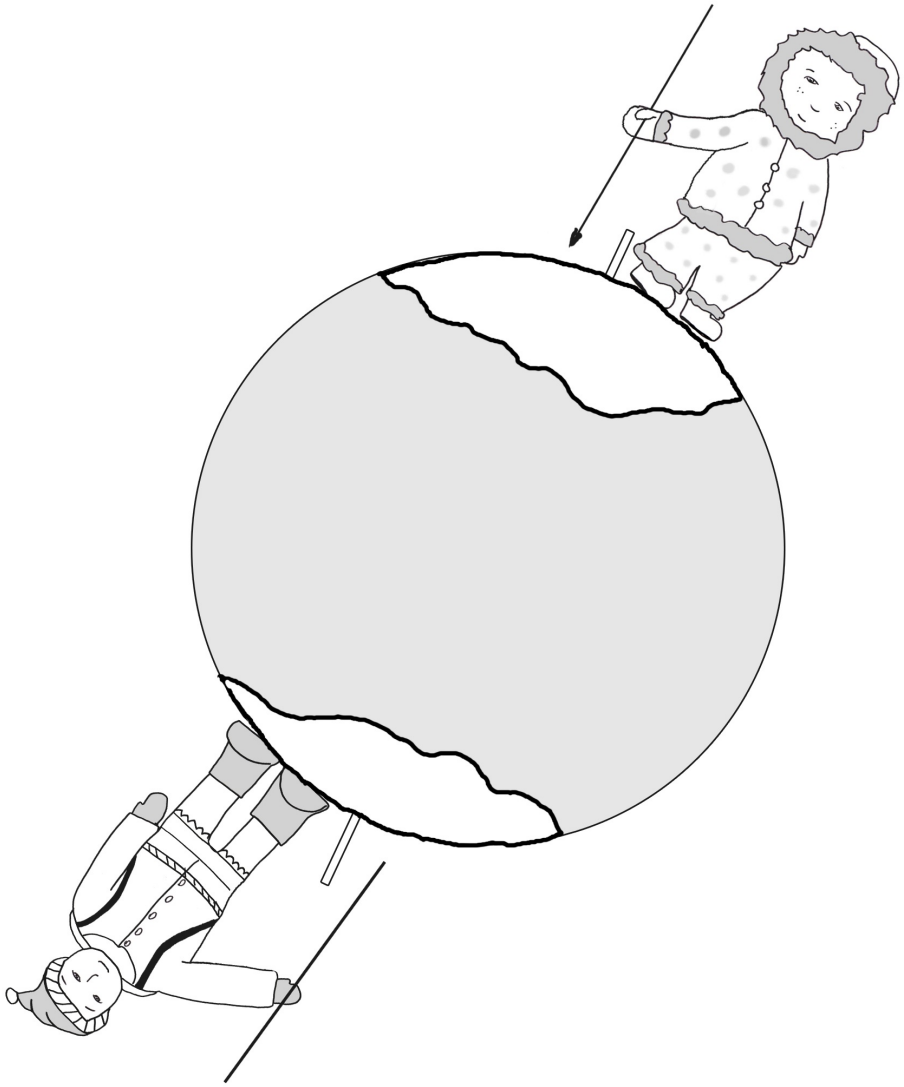
- *Pok! Pok! Pok! hoorde je de echo wanneer Alluaq, bij elke stap, met zijn lawinestok op de grond klopte, vooral wanneer de sneeuwlaag er minder dik uitzag.*

Alluaq weet maar al te goed dat elke stap op de ijskap van Antarctica waarop hij loopt levensgevaarlijk kan zijn. Hij weet ook dat je kan verdwijnen in brede spleten verborgen onder ijsbruggen. Voordat je het beseft ziet je ze niet eens omdat ze met sneeuw bedekt zijn en ze kunnen niet altijd een mens dragen.

- *Pok! Pok! Pok! ging de echo weer telkens als Alluaq met zijn stok op het ijs klopte. Hij was vast besloten een gat te maken in het ijs dat de zee bedekt om erin te vissen.*

Nog nooit had de aarde tegelijkertijd iemand voelen kietelen aan haar twee ijspolen. Ze rilde van plezier. Maar dat hadden de vissen onder het pakijs zo niet begrepen. En weg waren ze van waar Duda op hen zat te wachten. Ook aan de andere kant had Alluaq pech. Plots brak de ijsbrug waarop hij voorzichtig zijn weg zocht zodat de ontdekkingsreiziger en zijn slee met een geweldige vaart in een diepe kloof terecht kwamen.

-

Snotverdorie! vloekte Alluaq van angst.
Zo'n hoge wanden heb ik nu nog nooit gezien. Hier geraak ik van mijn leven niet meer uit! En dan mijn radio die naar de vaantjes is. Mijn tent is helemaal gescheurd. En waar is mijn argosboei naartoe? Hoe kunnen ze mij hier nu vinden? Zit ik nu voor altijd gevangen in het ijs?

Na enige tijd zette hij zijn sombere gedachten opzij, raapte al zijn moed samen en begon de enorme kloof te verkennen… Wie weet, was er misschien dan toch een uitweg?

Opeens ontdekte hij een grot, helemaal verborgen in het ijs. Met de zachte kleuren van een gletsjer.

- *Een echt paleis voor ontdekkingsreizigers in nood! riep hij uit voor zoveel pracht.*

Stijf van de kou besloot hij daar maar te blijven. Zo zou hij het misschien wat warmer krijgen.

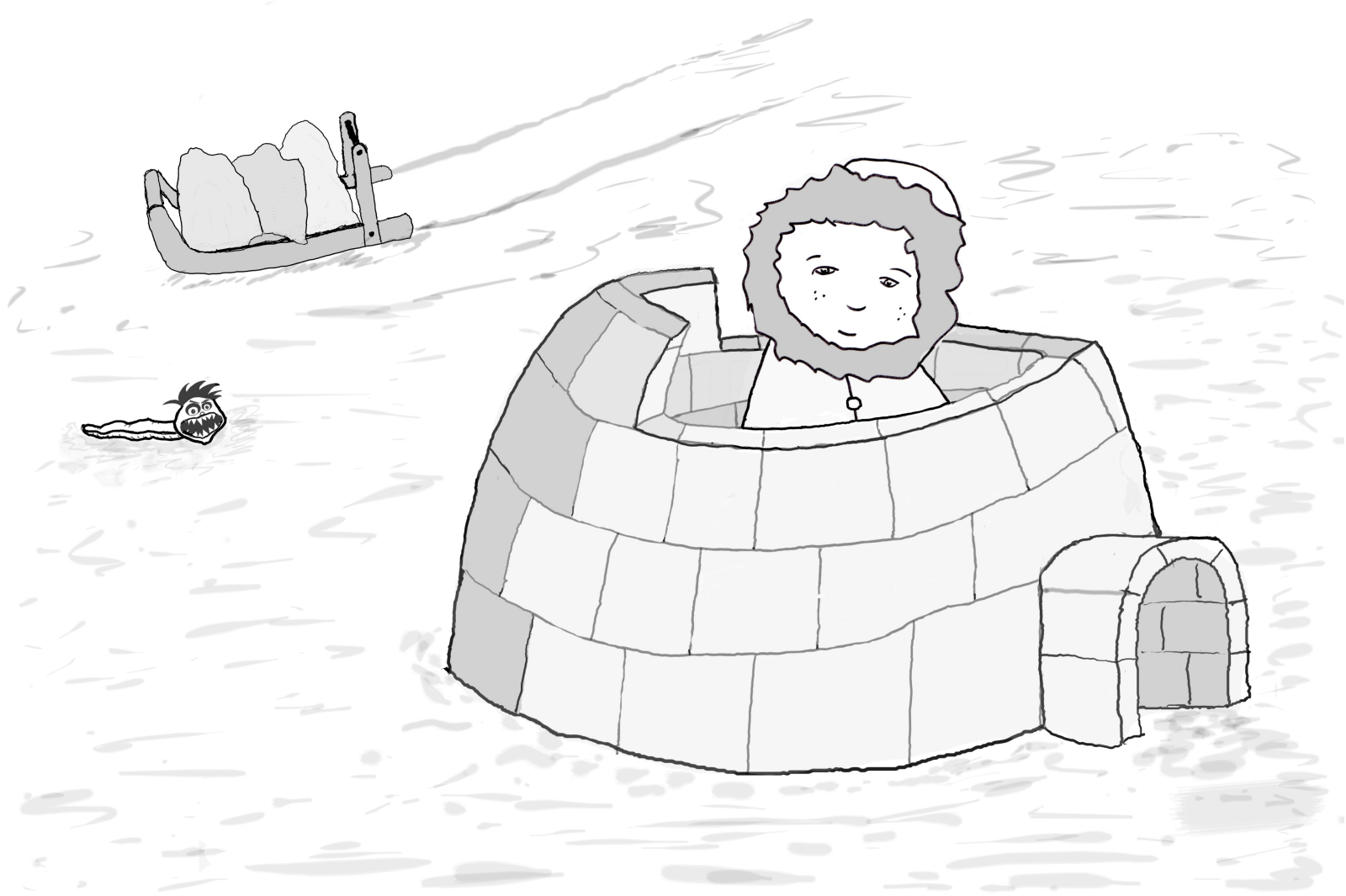

Ook Duda had het koud. En nooit zou ze durven naar haar dorp terug te gaan zonder vis. Ze zouden haar uitlachen!

- *Je hebt niet goed gezorgd voor onze voedstermoeder Sedna! zouden ze haar in het dorp met een beetje spot toeroepen. Haar dorpsgenoten zijn ervan overtuigd dat de zeegodin, zeemeermin Sedna, voedsel aanbood telkens als ze een geschenk kreeg om haar lange, mooie haar te kammen.*

Terwijl ze de zee smeekte om haar goedgezind te zijn begon ze met haar verkleumde handen dikke ijsblokken te zagen. Zodra ze klaar was, was het tijd om een iglo te bouwen voor de nacht.

Een traan rolde over haar wangen en bevroor bijna onmiddellijk zodat ze die tupilek die zopas in de buurt uit de lucht gevallen was niet kon bemerken…

Uit schaamte voor de ramp die ze veroorzaakt had trilde de aarde opnieuw…
Nu was het het pakijs dat in grote stukken brak. Duda die daar helemaal alleen op één van die enorme stukken ijs stond voelde zich langzaam wegglijden richting de wijde oceaan. Ook de tupilek gleed mee.

- *Wat is me dat nou? kon ze nog juist over haar lippen krijgen toen ze de tupilek langzaam in het water zag verdwijnen om zich om te vormen in een afschuwelijk zeemonster met het lichaam van een slang. En nog straffer : hij begon de wind op te slokken!*

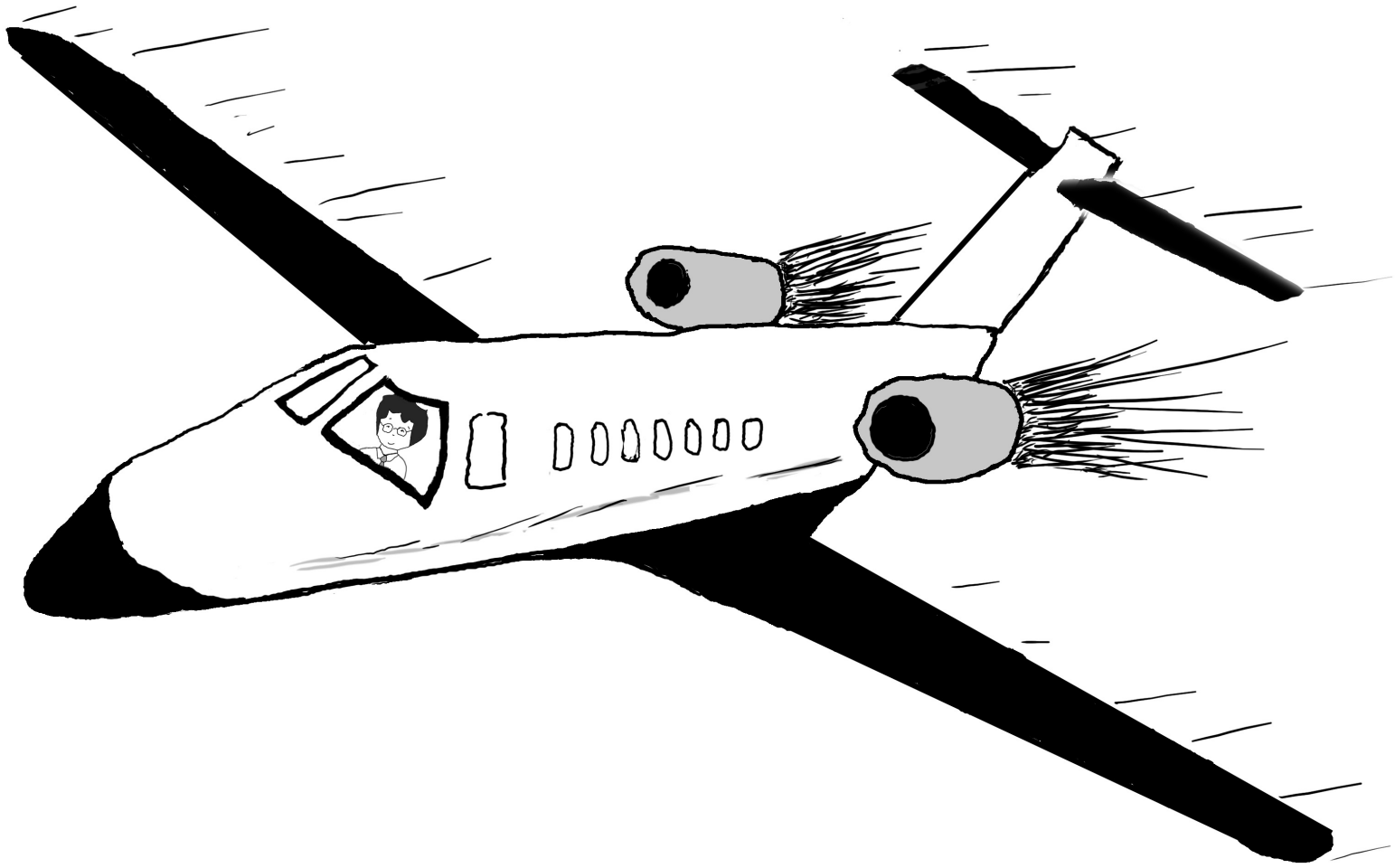
Om haar stommiteiten weer goed te maken probeerde de aarde een oplossing te vinden.
Maar ze had even de tijd nodig.

Gedurende al die tijd hadden redders verschillende keren boven de kloof gecirkeld zonder Alluaq te zien.
Ze zouden heel zeker niet meer terugkomen…
Alluaq zat nu helemaal en voor altijd gevangen in het ijs!

Ook Duda kon niet meer terug op haar losgeslagen ijsvlot.

Alleen Meneer Fossiel wreef zich in de handen. Van uit zijn privé jet had hij met zijn verrekijker een goed zicht op zijn tupilek. Niet ver van Duda werd die elke dag wat dikker.

- *Zonder wind om de windturbines te doen draaien hebben ze overal mijn aardolie nodig, ook mijn steenkolen en mijn gas, verheugde hij zich. Fantastisch, niet? Straks ben ik steenrijk!*
  Nu moet ik nog iets vinden om te beletten dat de zon op de zonnepanelen schijnt!

Uiteindelijk, bij een barkoude nacht, kreeg de aarde een lumineus idee…

Het was het geluid van een soort geruis in de kuil waarin hij sliep dat hem wakker maakte.

- *Pfft! Pfft! hoorde hij herhaaldelijk.*

Hij wist dat er geen enkel dier op de Arctische ijskap leefde en beefde van de angst.

- *Zou die kloof nu aan het dichtgaan zijn? En met mij erin?!!*
  vroeg hij zich af.

Angstzweet parelde op zijn voorhoofd toen plots een wervelwind hem optilde en uit zijn kloof wierp.

En toen hij eindelijk omhoog keek zag hij stomverbaasd een oranje zuiderlicht zijn prachtige lichte gordijnen ontplooien. En duizenden vallende sterren schreven in gouden fonkelende letters op het bord van de hemel:

"Welkom op aarde, Windprins".

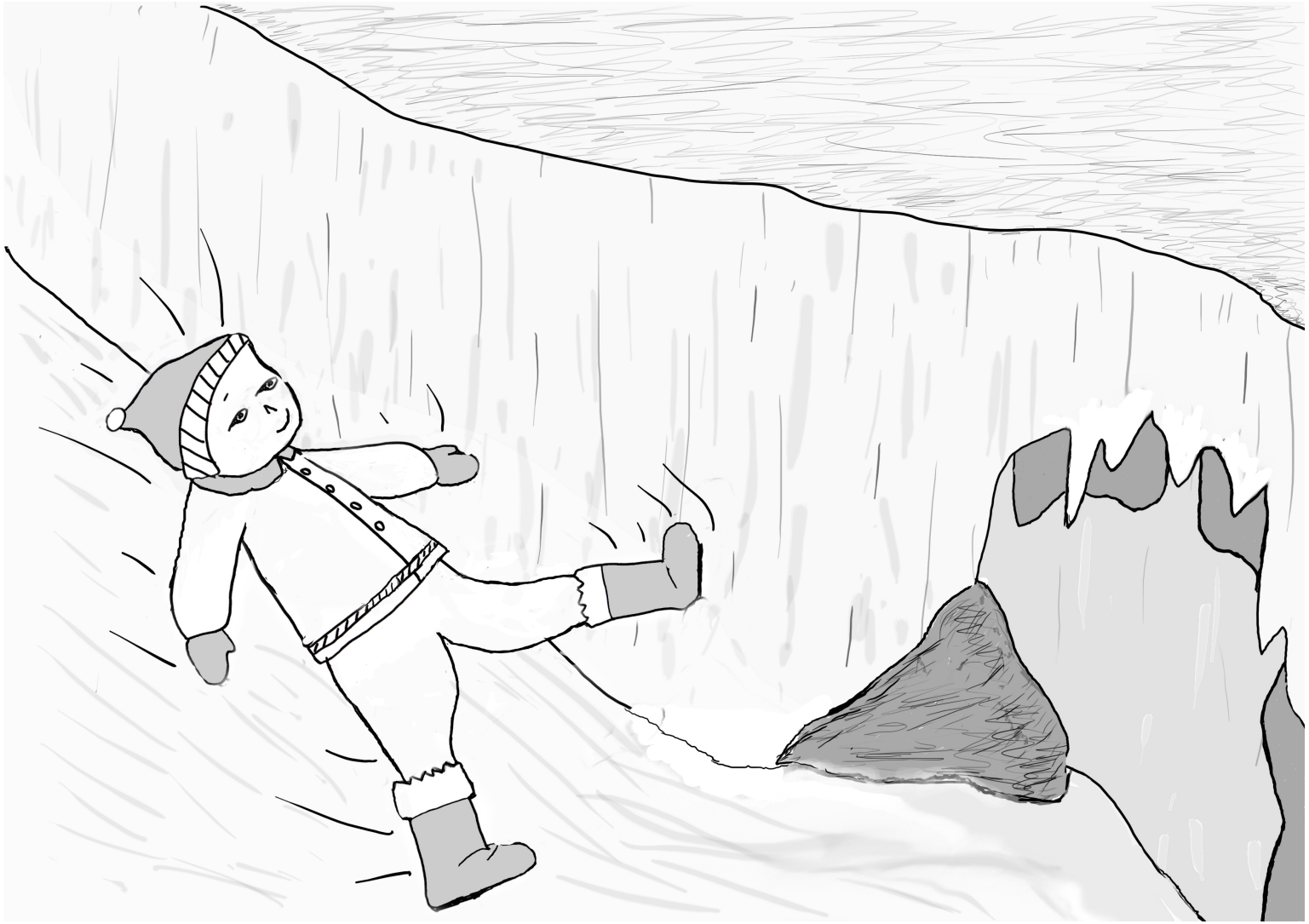
De aarde voerde een sprookjesachtig spektakel op. Alluaq dacht zelfs dat hij Venus hoorde, die heldere planeet die we soms ook " de avondster" noemen. En die zei :

- *Alluaq, je ziet me niet, maar je hoort me wel.*
  Ik ben de stem van je meter, Venus.
  Luister goed naar wat ik jou te zeggen heb.
  Je krijgt kracht, snelheid én wijsheid.
  De grootste der Prinsen word je.
  En we hebben jou gekozen om de aarde te redden!

Alluaq dacht even dat hij droomde. Hij zette een paar stappen naar links, dan een paar naar rechts. Maar nee, een droom was het niet. De vreemde wind die hem bevrijd had was nu gaan liggen.

- *Gered! Ik ben gered! schreeuwde hij toen in volle euforie.*

Maar verkleumd van de vrieskou, besefte hij ook dat hij zonder materiaal en zonder voedsel geen schijn van kans maakte om te overleven in deze witte woestijn. Helemaal ontmoedigd liet hij zich dan ook terug in de kloof zakken om zich er in zijn ijsgrot te laten sterven.

Tijdens zijn eerste dag op aarde kon de vreugde van de jonge Windprins maar niet op. Hij was zo dartel als een veulen. Terwijl hij de hellingen afstormde, rende hij de pinguïns omver zodat ze met heel hun gewicht en een beetje onhandig op hun buik verder gleden.

Uiteindelijk kwam hij naar de grot terug en lachte:

- *Pffft! Pffft! floot hij in Alluaq's oor bij wijze van avondgroet.*

Bij de gevangene op het ijs kwam de hoop stilaan terug. Hij klemde de riem van zijn slee vast in zijn hand en wachtte tot de volgende ochtend. Maar de bijtende kou van de nacht bracht Alluaq in een lichte bedwelming en weldra zonk hij weg in een diepe slaap.

Plots schoot hij wakker.

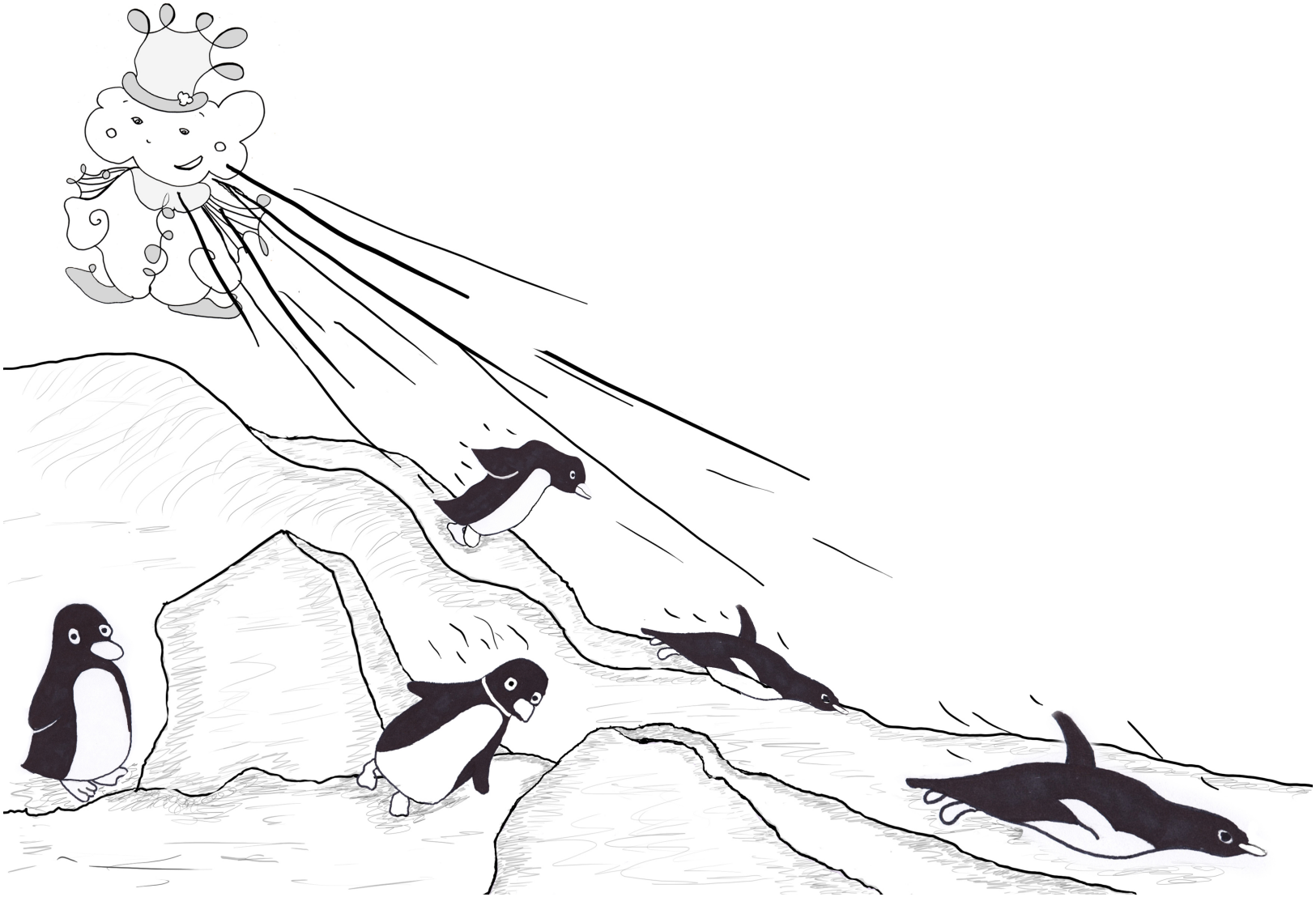
- *Pffft! Pffft! Pffft! ...*

In een oogwenk vloog hij weer uit de kloof en belandde nu op zijn zitvlak.
Oei ! Wat was het ijs hard!…

- *En mijn slee? Waar is mijn slee naartoe? kreunde hij in volle ellende.*

Maar de onstuimige Prins was al ver weg en hoorde hem niet.

Totaal ontmoedigd en met een treurig hart liet Alluaq zich opnieuw in de kloof glijden.

De Windprins kwam die avond niet meer terug. De volgende dagen trouwens ook niet. Alluaq was er niet gerust in. Zijn voedselvoorraad slonk met de dag.

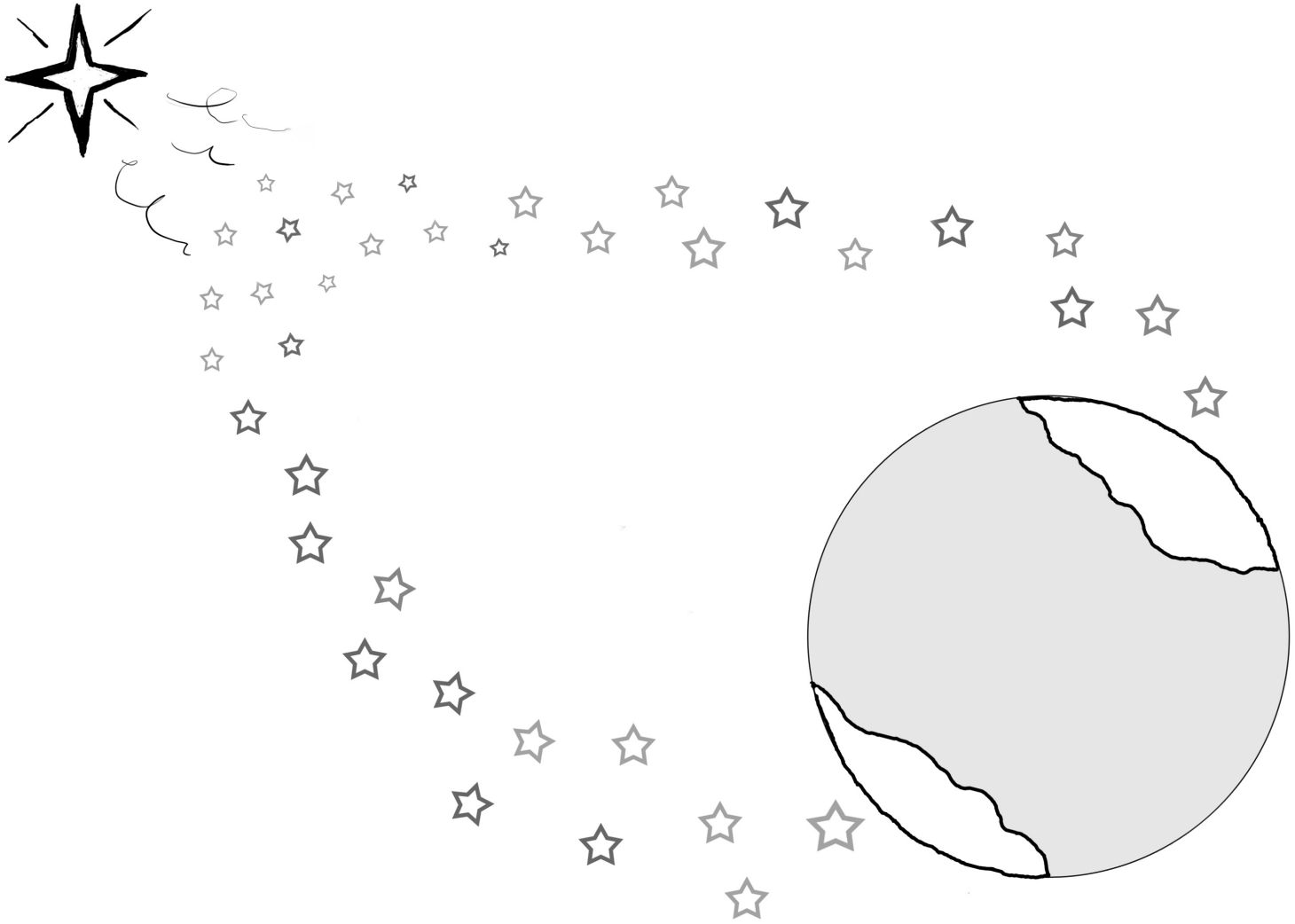
- *Ik ga mijn rantsoenen zoveel mogelijk verminderen en mijn energie niet nutteloos verspillen, besliste hij.*

Stilaan had hij geen idee meer welke dag het was.

Elke avond kwam Venus over zijn kloof voorbij.
Op een nacht, terwijl Alluaq in een diepe slaap verzonken was, stuurde ze hem speciaal een uiterst heldere straal en herhaalde drie keer de magische formule:

- *Alluaq, bij Venus, krijg moed en kracht;*
  Bescherm de aarde, bij dag en bij nacht;
  En bestrijd de duisternis, tot het licht weer lacht.

Het toeval wilde dat een lichtstraal afweek van zijn baan en naar het andere uiteinde van de wereld vertrok, pal in de ogen van Duda. Ook zij zat nog steeds gevangen op haar ijsblok. En zonder dat ze het wilde kreeg ze ineens dezelfde krachten als Alluaq.

Na een lange tijd kwam de Windprins eindelijk weer terug. Hij ging zo wild tekeer in die kloof dat Alluaq diep in zijn grot terecht kwam.

- *Verdorie, wat is me dat nu? mopperde de ontdekkingsreiziger woedend.*

Maar het opspelende geraas van die vreemde wind deed hem zwijgen.

Pfffffffffffff…t ! Pfffffffffffffff..t ! De zeevogels vertellen overal dat een monster de windstromen terroriseert. En dat zijn toch mijn onderdanen! En nu moeten die gaan schuilen! Ah! Die gaat nog van me horen! gierde de Prins.

Enkele ogenblikken daarna nam hij zo'n krachtige aanloop dat hij alles op zijn weg omver blies… ook Alluaq.

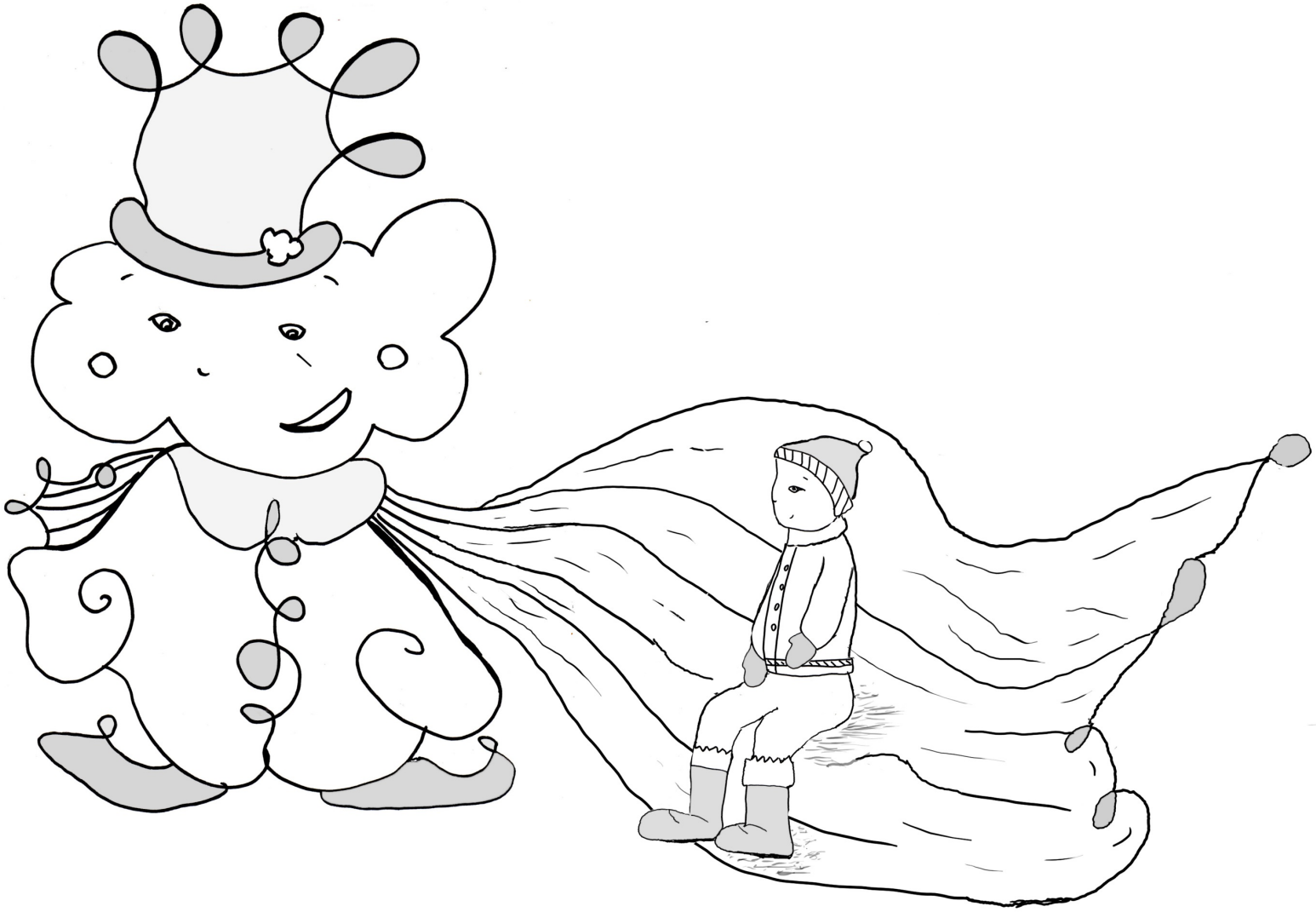
- *Pft ! Pft ! Dat is toch nog iets anders dan je op de glijbaan te laten schuiven in je ijskloof! grijnsde de Prins toen hij Alluaq als een ballonnetje in de lucht zag rondzweven.*

Alluaq antwoordde niet. In zijn dolle vlucht kon hij nauwelijks nog ademen…

Maar lang duurde het niet. De Prins kreeg spijt en vertraagde daarom zijn snelheid. Alluaq had nu de indruk dat hij op een vliegend tapijt zat. Ook voelde hij iets zoals een enorme luchtbel rond zich. De Prins, van zijn kant, was nu zo hoog gaan vliegen met zijn passagier dat niemand nog iets kon zien. Zo kon hij alle hoeken van de planeet bezoeken op zoek naar het monster.

Alluaq was zoveel aandacht voor zijn persoon niet gewoon. Hij haalde dan ook zijn verrekijker boven om zijn nieuwe vriend te helpen.

- *Zo'n fantastische reis heb ik nu nog nooit meegemaakt mijmerde hij.*

Ver weg zat Duda nu al urenlang ook naar de zee te staren.
Er was niets te bespeuren, zelfs geen schip om haar te redden!

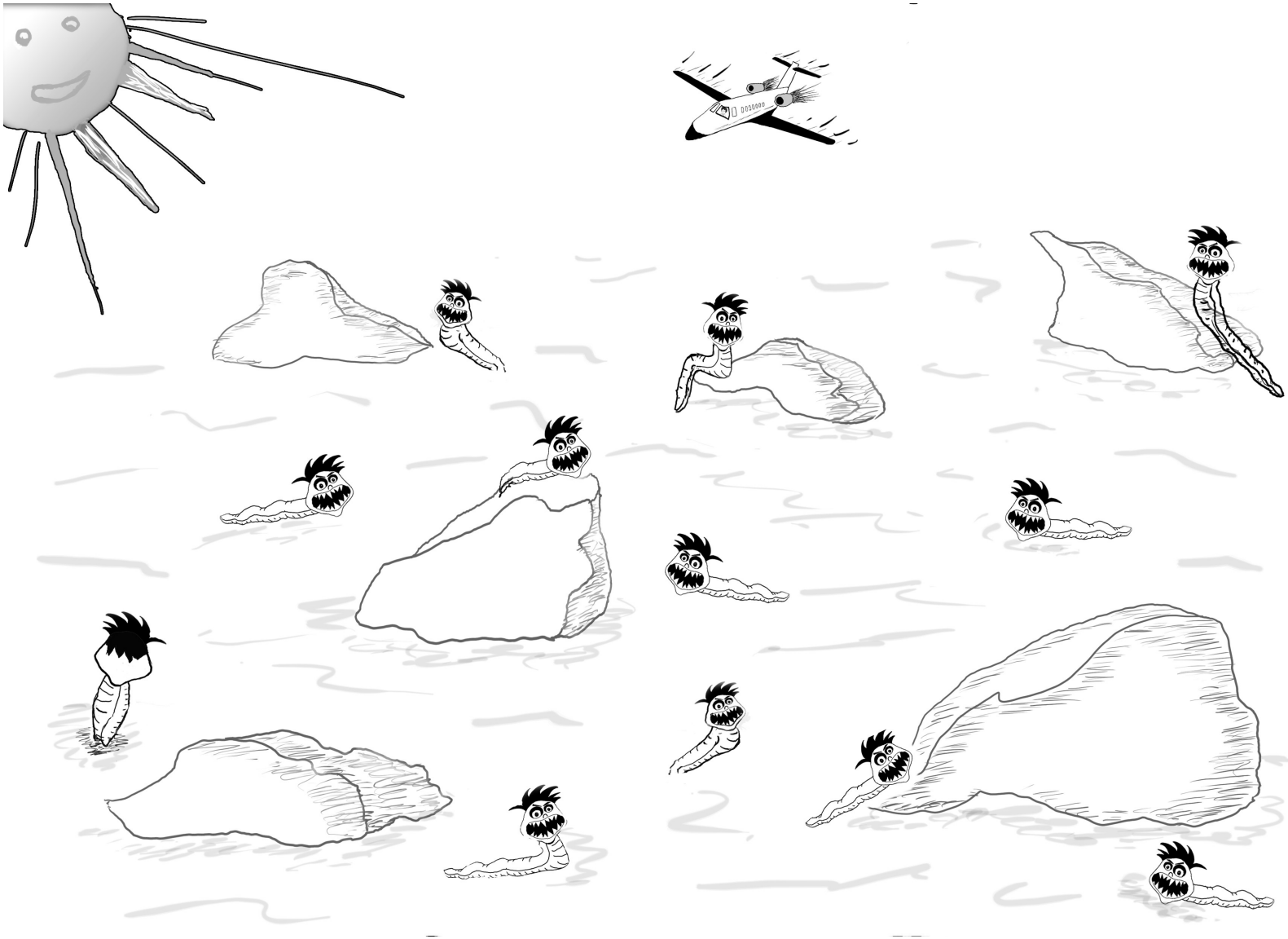
Helemaal alleen maar veel te hoog in de lucht om hem te kunnen opmerken was een vliegtuig boven haar aan het rondcirkelen. Aan boord, Meneer Fossiel, vastbesloten om de zon, zijn concurrent als energieleverancier, te laten verdwijnen.
Hij zat zenuwachtig een nieuwe toverformule te prevelen die hij voor een fortuin van die venijnige ijstovenaar gekocht had.

- *Je bent vervloekt tot het binnenste van je merg, oneerlijke tovenaar! schreeuwde hij daarboven in de lucht toen hij merkte dat zijn toverspreuk niet werkte en de zon nog altijd scheen.*

Meneer Fossiel was het hele gedoe nu razend beu. Maar even kijken naar de zee en wat zag hij daar? Tot zijn grote verbazing was zijn magische formule de tupileks aan het vermenigvuldigen. 1, 2, 3, … 10 slangachtige monsters ontwikkelden zich naast Duda en werden dikker en dikker.

Meneer Fossiel had zijn woede nu niet meer onder controle. Hoe vaker hij zijn formule herhaalde, hoe meer tupileks er tevoorschijn kwamen in de Poolzee. 10, 20, 30, … 100 windetende tupileks.

Ook de zon had het allemaal in de gaten en scheen vrolijk verder. Gelukkig was de kerosinetank van het vliegtuig bijna leeg. Hoog tijd voor Meneer Fossiel om vlug terug naar huis te vliegen…

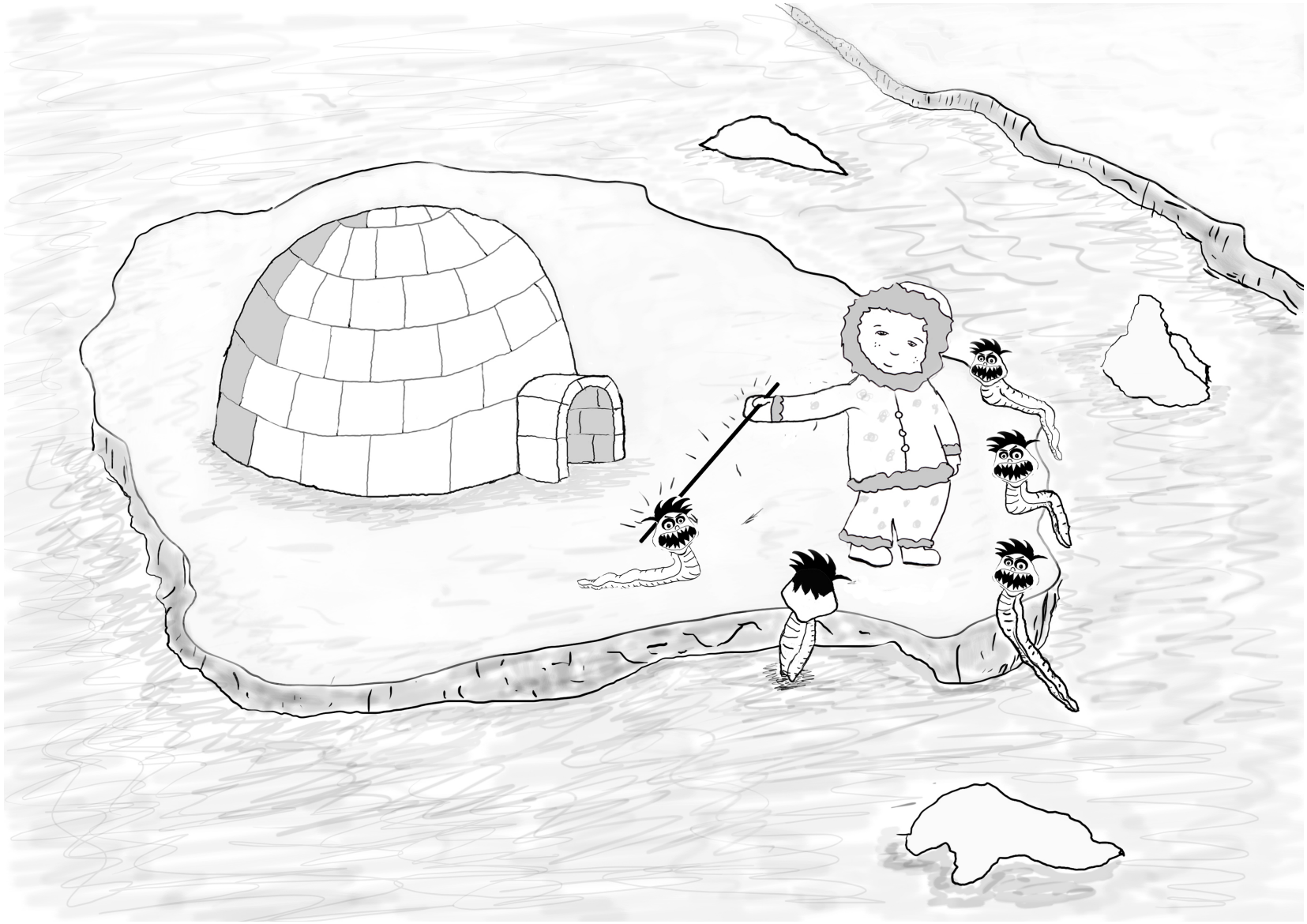
Plots kregen de tupileks grote honger. Eén na één kropen ze uit het water en op de ijsblok waar ook Duda zat.

- *WHAAH! schreeuwde ze van de schrik.*

Met beide handen greep ze haar ijsstok stevig vast en met al de kracht die ze in haar lijf had verbrijzelde ze de kop van de verschrikkelijke slang die het dichtst bij haar geraakt was. Dan de volgende.
En daarna nog een…

Nu kwamen ze van alle kanten op haar af. Allemaal afschuwelijke, bedreigende monsters.
De ijsblok begon lichtjes te wankelen. Duda was bang dat ze in het ijskoude water zou glijden en zo in geen tijd totaal bevroren zou sterven.

Het was een ongelijke strijd. Totaal uitgeput moest ze zich gewonnen geven.

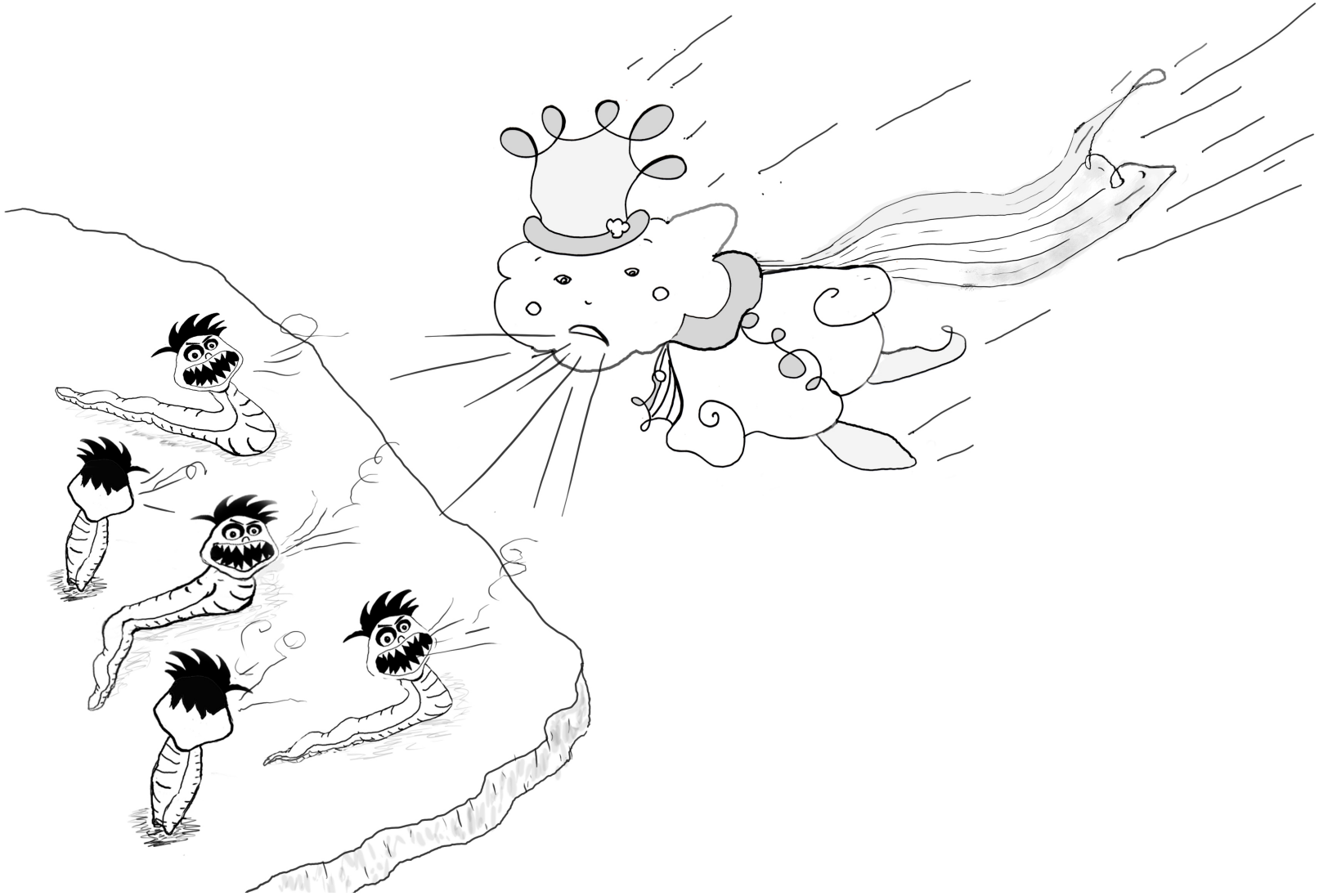

Van op zijn vliegend tapijt boven de oceaan keek Alluaq neer op de knokpartij.

In één, twee, drie dook de Windprins naar beneden om Duda bij te staan. Al vlug kregen alle windopslorpende monsters hem en zijn luchtstroom in de gaten. Ze lieten Duda achter voor wat ze was en stortten zich nu op hun lievelingsmaal.

Van alle kanten voelde de Prins zich opgezogen. Helemaal ontketend schudde hij de monsters van zich af en in een laatste ruk kon hij zich bevrijden om uiteindelijk weer de hoogte in te gaan.

Met al die schokken en zwenkingen kon ook Alluaq zich niet meer vastklampen.
Hij tuimelde naar beneden en landde precies naast Duda op het ijs. En daar begon de strijd met de monsters opnieuw…

Nu gebruikte Alluaq de GPS die hij aan zijn riem had vastgemaakt als knuppel. Hij sloeg wild om zich heen en knuppelde in geen tijd 1, 2, 3, … 10 tupileks buiten westen. Gewapend met haar ijsstok maakte Duda ze dan af.

Er kwam maar geen einde aan de strijd…

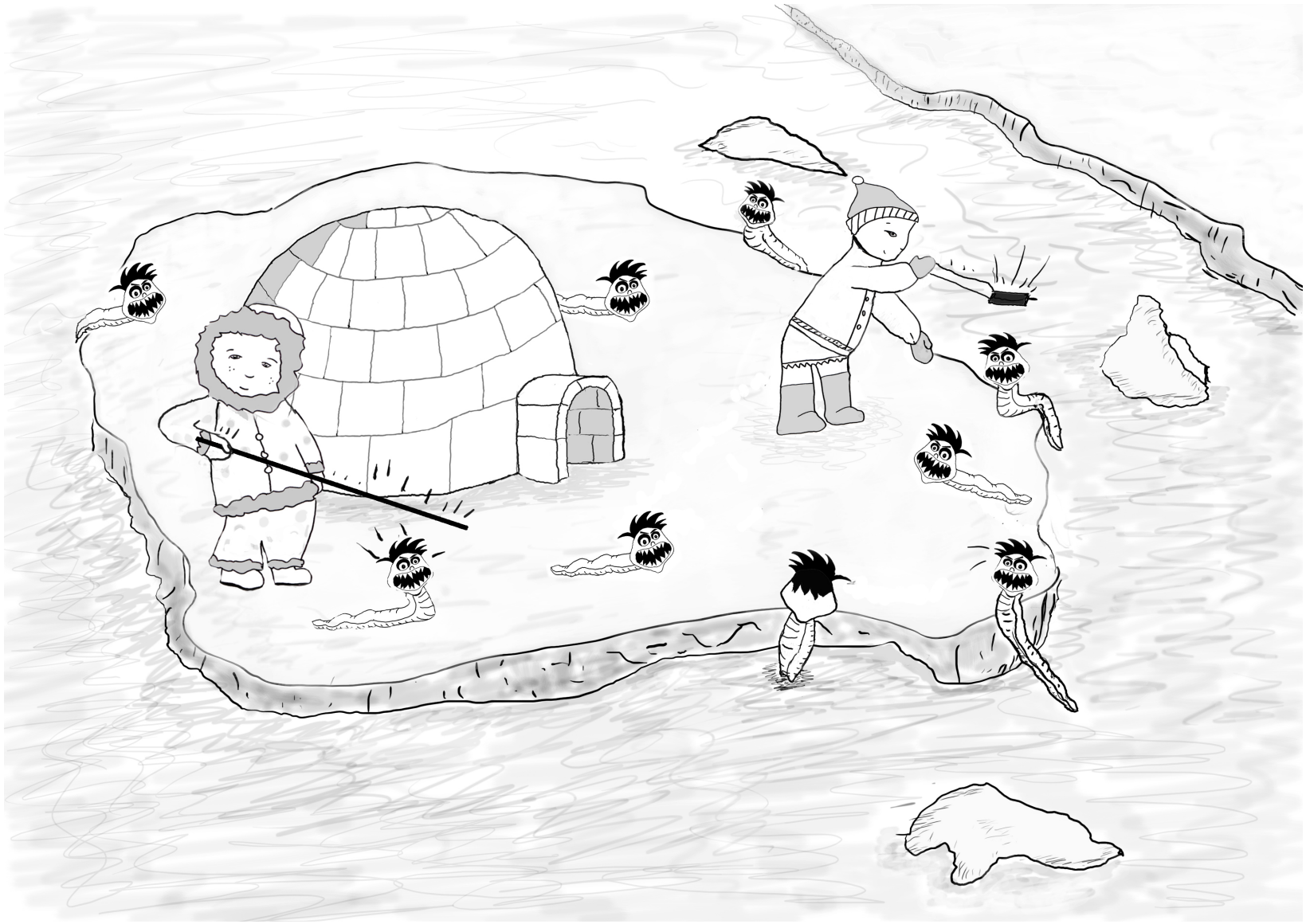
Net op dat moment kon de Windprins, hoog in de lucht verscholen, vreemde woorden opvangen.

Heel discreet richtte hij zijn windadem met die woorden naar de plaats van het gevecht.

- *Maar dat zijn boosaardige formules van de ijstovenaar! schreeuwde Duda radeloos toen ze woorden herkende die bang maken.Een slechterik is ergens de slangen aan het vermenigvuldigen!!!*

- *Dat is het monster dat we moeten vangen! beval Alluaq.*

Onmiddellijk zette hij zijn GPS aan en richtte de lazerstraal naar de hemel.

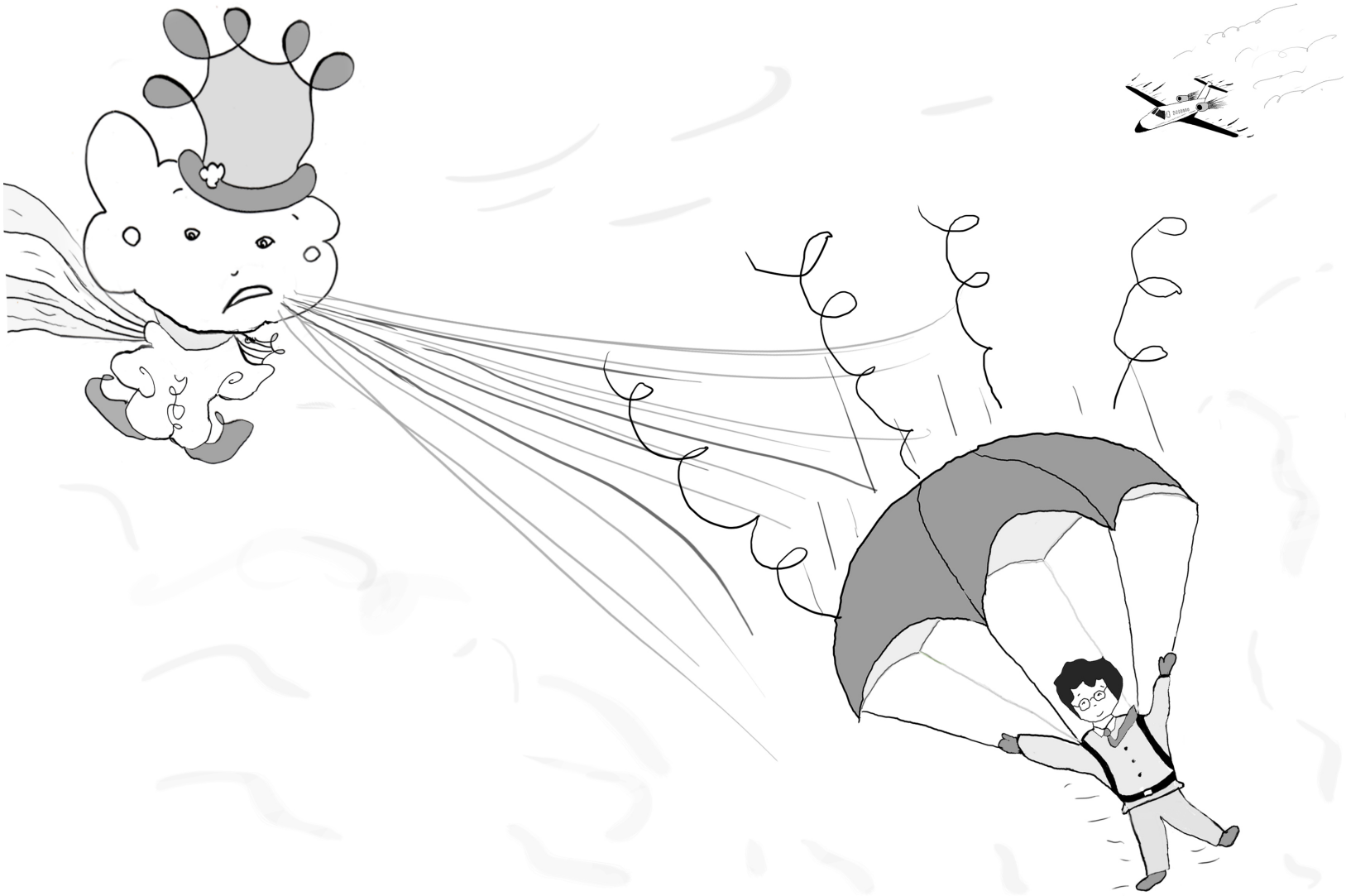
Maar aan de stuurknuppel van zijn straalvliegtuig was Meneer Fossiel een crack. Telkens wanneer de lazerstraal van Alluaq dichter kwam kon hij die nipt ontwijken terwijl hij alle moeite van de wereld had om de slangen af te houden en daardoor niet nauwkeurig kon mikken.

Alhoewel de temperaturen diep onder nul gedoken waren stonden Alluaq en Duda fel te zweten.

- *Een beetje hulp zouden ze goed kunnen gebruiken, dacht de Windprins.*

Zouden ze hem nu nog kunnen opslorpen? vroeg hij zich af. Toch blies hij zo krachtig in de richting van het vliegtuig dat die precies in de lazerstraal van Alluaq terecht kwam. Pal erop!

In duikvlucht kwam Meneer Fossiel naar beneden maar net op tijd schoot zijn schietstoel eruit. De Prins kookte van woede. Hij onderschepte de piloot, liet hem eens goed aanvoelen wie er nu de echte baas was en gooide hem neer op de ijsvlakte aan de voeten van Alluaq en Duda. Met hun vislijnen knoopten ze hem vast en de sjaal van Duda propten ze in zijn mond, zo kon hij geen boosaardige formules meer uitbrengen.
En om te eindigen sloten ze hem op in hun iglo, net de tijd om de laatste overlevende slangenmonsters buiten strijd te zetten.

Helemaal afgemat en zo stram als iets lieten Alluaq en Duda zich neerploffen op het ijs. Rondom hen, de eindeloze stilte…

Als slapende slangen dobberden de talrijke tupileks daar nu levenloos en stijf op de oceaan.

Alluaq was de eerste die weer wat bijkwam.

- *We brengen onze gevangene naar het dichtst bijgelegen dorp om geoordeeld te worden! beval hij toen.*

Duda antwoordde niet. Wie was die netjes geklede gevangene met zoveel kwaadaardige en duistere bedoelingen?

Dankzij de magische krachten die ze van Venus gekregen had voelde ze goed aan dat een man met zo veel macht en geld vlug zou vrij komen. Zoiets kon ze zo maar niet laten gebeuren. Ze had een plan!

- *Vooruit! herhaalde Alluaq zachtjes toen hij zag dat Duda maar niet in beweging kwam.*

Duda was moe en had de moed niet meer om nog te discussiëren met de man die haar leven gered had. Voordat hij het zag aankomen gaf ze hem een karate stoot. Hij was helemaal van de kaart.

- *Welterusten! wenste ze hem glimlachend toe terwijl hij op de sneeuw neerzonk.*

Ze sleepte hem als een zeehond de iglo binnen. Daar kon hij knusjes wat uitrusten.

Duda had geen oog meer noch voor hun gevangene noch voor Alluaq, eerst thee zetten was nu de boodschap. Om te beginnen liet ze sneeuw smelten en dan koken om die daarna op wilde bessenstroop te schenken. Hmmm, wat een heerlijk aroma!

Eén kopje ervan was voldoende om zichzelf moed in te pompen. En heel die tijd zat ze in haar moedertaal met haar eigen te praten:

- *Ani qujanaq. Toqqorparma immap pulateriaarsuinit. Umiatsiat nunarsuarput illersortariaqarparput. Upperinnga!*

Met de geur van de thee in zijn neus werd Alluaq stilaan weer wakker. Hij verstond wel Duda's woorden, maar verroerde geen vin.

Meneer Fossiel, van zijn kant, beefde over zijn hele lijf.

- *Hoe zal die toverkol die haar makker neerknuppelt mij beheksen? vroeg hij zich af.*

Plots begon hij die vijandige en barkoude streek te haten. Ah! was hij maar op zijn paradijseilandje gebleven met zijn palmbomen en zijn warm zand…

Ani qujanaq. Toqqorparma .....
..... illersortariaqarparput.
Upperinnga !

Net zoals in de politiefilms die ze soms op de televisie zag maakte Duda Meneer Fossiel weer los en begon zijn verhoor om te weten wie die rijke gevangene eigenlijk was, hij die hen zoveel kwaad wilde aandoen.

Om te laten zien dat hij een man was met veel invloed begon Meneer Fossiel dan maar alle hoge pieten op te noemen met wie hij contact had.

Duda kookte van misselijkheid.

- *Maar U bent de Voorzitter/President (?) van al die vuile energieën!*
  Het is in de ijszee dat u zou moeten terecht komen en niet voor een rechtbank!
  U helpt de aarde om zeep! Het komt door al die fossiele energiebronnen waarvan u de meester bent en waarmee u bergen geld verdient dat de aarde opwarmt. Het is door uw schuld dat mijn land wegsmelt. En heel ons leven staat nu op zijn kop.

Meneer Fossiel wist dit allemaal maar al te goed, maar hij dacht er liever niet aan. Die fossiele energiebronnen maakten hem steenrijk.

Toen hij een traan zag rollen over Duda's wang werd hij plots zeer beschaamd.

Op dat ogenblik stond Alluaq recht en nam Duda in zijn armen.

- *Zusje, ik beloof het je: met ons tweeën gaan we onze aarde echt beschermen, fluisterde hij in haar oor.*

Dit was zijn antwoord op de woorden die hij daar straks in haar moedertaal gehoord had.
En een vloek, zoals Meneer Fossiel het dacht, was het heel zeker niet.

Deze was nu in paniek. Misschien zou een discussie met Alluaq gemakkelijker zijn? Als hij nu eens al zijn geld investeerde in hernieuwbare energieën? Zo zouden wind, zon en water stilaan die fossiele energieën vervangen.

- *Neen! Neen! Neen! En nog eens "neen"! Het moet nu gedaan zijn met al uw beloften. En dit alleen maar omdat u bang bent om in het ijskoude water terecht te komen… Vind dan maar iets anders! schreeuwde Duda.*

Alluaq vond dat Duda nu echt aan het overdrijven was. En om het allemaal niet nog erger te maken verliet hij de iglo. Zo had Meneer Fossiel de tijd om wat na te denken.

Buiten was er een surrealistisch spektakel aan de gang : op het water dansten de zeeslangen op het ritme van de golven. Toen Alluaq dat zag kreeg hij rillingen van vervoering over heel zijn lijf. En plots kwam het idee van een nieuwe soort hernieuwbare energie in zijn gedachten op.

Hij nam Duda's ijsstok en op het ijs tekende hij vier slangen achter elkaar. Ze waren alle vier verbonden met een ingewikkeld mechanisme, een soort scharnier.

Zijn idee was dat die zeeslangenscharnieren die vrolijk op en neer dansten op de wateroppervlakte de energie van de golven zouden opvangen en omzetten in elektriciteit.

Alluaq dacht toen dat het een goed gedacht was om onder elke scharnier lange poten te tekenen. Die zouden dan al de energie uit de diepte van de zee halen. En het zou dan een koud kunstje zijn om die naar de mensen op het vasteland te brengen…

Hij ging er even bij zitten om na te denken. Zo kon hij zijn tekening en zijn systeem verbeteren.

Toen hij zag dat hij eindelijk klaar was, overkeek hij nog eens alles en fier als een pauw riep hij Duda en Meneer Fossiel bij zich.

Deze had nog altijd geen genade gevonden bij Duda en was nu wel echt bang dat ze hem in de zee zouden kieperen!

-

- *Waaw! riep Meneer Fossiel het uit, geboeid als hij was door de tekening op het ijs.*

Hij stelde zoveel interessante vragen aan Alluaq dat hij vergat dat hij de gevangene was.
Hij durfde zelfs te zeggen:

- *Ik zou mijn eigen wel eens als President van de Zeeslangen zien! Dan zou ik graag mijn fortuin investeren in dat soort energieën die proper zijn voor het milieu.*

De Windprins die nu al uren aan één stuk aan het blazen was om golven op het water te krijgen en zo de zeeslangen te laten dansen probeerde dan een vrolijk en schel gefluit te laten horen alsof hij al de toekomstige President van de Zeeslangen die werk zou geven aan al die windstromen, zijn onderdanen, wilde begroeten.

Duda glimlachte, maar Alluaq die de man helemaal niet vertrouwde voegde er nog aan toe:

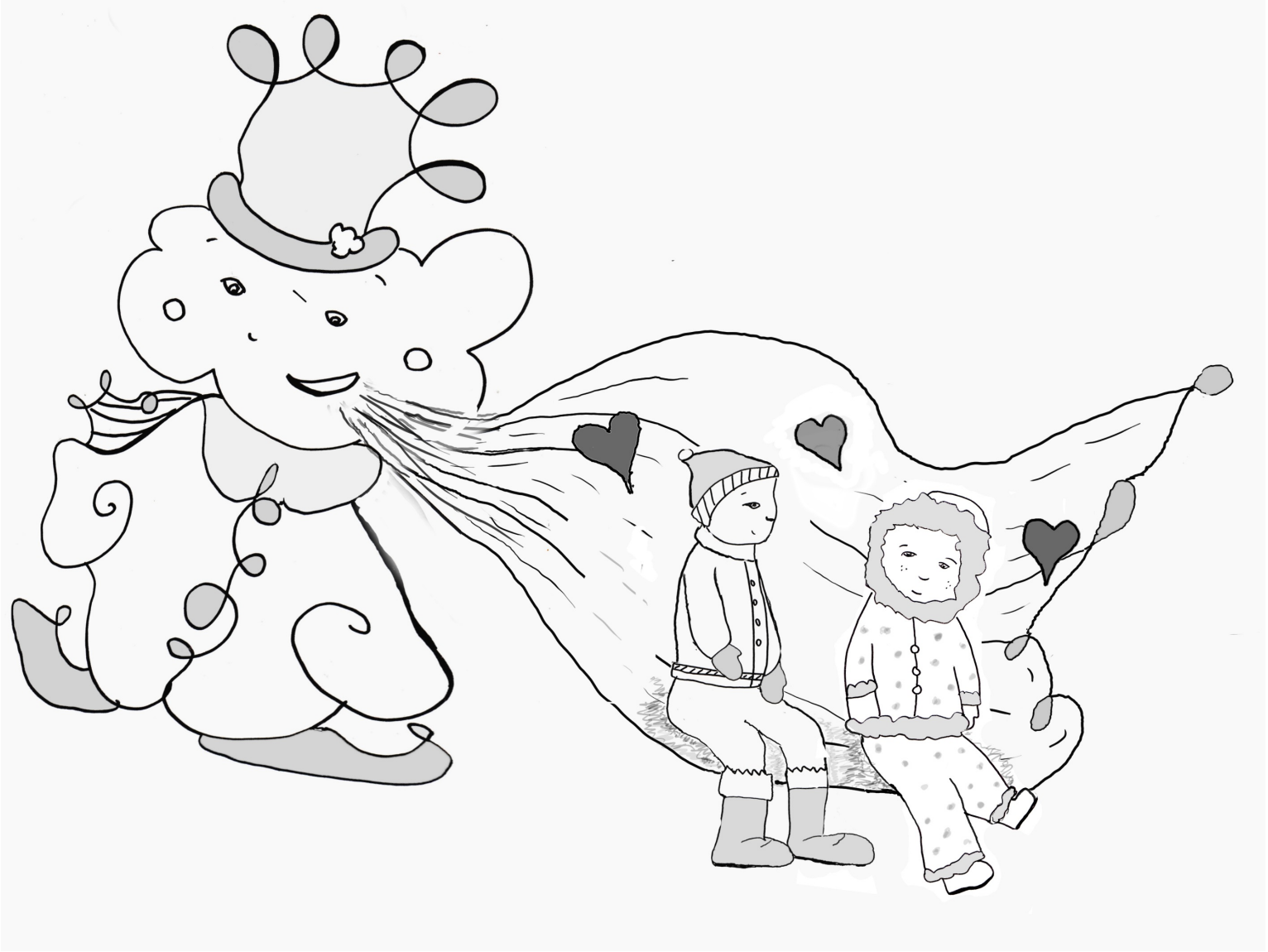
- *Als u maar belooft om de productie van vervuilende energie te verminderen en later te stoppen!*

Meneer Fossiel hield zijn belofte… Weldra dansten een heleboel zeeslangen op alle oceanen.
En overal hadden de winden afgesproken om weer op het vasteland te gaan werken.

Heel hoog aan de hemel keek Venus blij neer op Alluaq en Duda. Met hun tweetjes zaten ze knus op een prinselijk vliegend tapijt, op weg naar alle uithoeken van de aarde. En overal waar ze voorbij kwamen kregen de mensen de moed om alleen maar energiebronnen te gebruiken die de aarde niet kwetsen.
Zo zouden de fossiele energiebronnen die verantwoordelijk zijn voor de opwarming van de aarde niet meer gebruikt worden.

Een eindje verder had de speelse Windprins een nieuw spelletje uitgevonden.
Links en rechts had hij er plezier in om met een kort maar krachtig stootje mensen omver te blazen en ze te doen glijden op hun buik, net als de pinguïns in het land waar hij geboren was…

Pedagogische wenken

Inleiding

-Toon aan de kinderen de foto van een fossiel en vraag hen wat die voorstelt.
Laat de kinderen zich daarover uitdrukken, het woord "fossiel" en de betekenis ervan zal vanzelf wel opborrelen.
Schrijf het woord "FOSSIEL" dan op het bord.

- Neem het woordenboek en laat de exacte betekenis van het woord nagaan.
Tegelijkertijd kun je de nadruk leggen op het feit dat de verstening duizenden jaren nodig heeft.

Uitdieping van de thematiek.

A. *In dit verhaal heet één van de figuren Meneer Fossiel. Wat is zijn beroep?*
Laat de kinderen zich uitdrukken over de tupilek die Meneer Fossiel bouwt.
Indien nodig kun je de paragraaf, p12 van de pdf herlezen om tot het juiste antwoord te komen : hij wint en verhandelt aardolie, gas en steenkool.

Deel de klas in drie groepen voor de zoekactiviteiten. De kinderen hebben ook toegang tot verschillende op Internet gekozen teksten die een antwoord kunnen bieden op de vragen.

- Stel de volgende vraag aan de eerste groep :"Waar komt aardolie vandaan?", aan de tweede : "Waar komt gas vandaan?", aan de derde : "Waar komt steenkool vandaan?".

- Leg nu de verschillende antwoorden samen. Daaruit moet de volgende informatie komen die ze dan moeten onthouden: " Aardolie, aardgas en steenkool komen voort uit de trage verwerking gedurende miljoenen jaren van overblijfsels van dode organismen (plankton, planten)."

PS : Aardolie en gas komen voort uit de verwerking van alleen maar zeeorganismen. (plankton, d.w.z. minuscule diertjes en planten die uitsluitend in de zee leven).
Steenkool daarentegen komt voort uit de verwerking van alleen maar planten.

-Waarvoor gebruiken we stookolie, gas en steenkool? Laat de kinderen zich vrijuit uitdrukken.

- In dit verhaal krijgen deze drie energiebronnen een naam. Welke?
Antwoord : fossiele energieën.
Indien de kinderen het antwoord schuldig blijven kun je drie wenken opgeven:
1) miljoenen jaren geleden 2) de foto van het fossiel tonen 3) de naam van één van de figuren uit het verhaal

Teken op het bord een kolom met de titel "Fossiele Energiebronnen". Vraag dan aan één van de kinderen van elke groep om er de naam van één van deze energiebronnen onder te schrijven.

Zullen er nog fossiele energievoorraden overblijven als we zo blijven doorgaan ze te verbruiken? Neen.

Waarom? Omdat deze voorraden beperkt zijn en dat we miljoenen jaren nodig hebben om er nieuwe aan te leggen. Dit vraagt dus veel tijd.

- Laat nu de kinderen het woord " niet hernieuwbaar" vinden als bepaling van deze energieën en schrijf dit op het bord om de titel aan te vullen.

- In deze fase kun je uitleggen dat de organische reststoffen over die miljoenen jaren heen koolstoffen (chemische stof) opgenomen hebben om zich om te bouwen tot fossiele energie. Deze koolstof komt dan vrij in de lucht terecht onder de vorm van CO2 wanneer deze energieën verbrand worden.
Welnu, die CO2 is een broeikasgas die verantwoordelijk is voor de opwarming van de aarde, en dus slecht voor onze planeet.

- Eén van de kinderen schrijft dan in het rood onder de kolom met de fossiele energieën "Slecht voor de opwarming van de aarde."
Laat ook opmerken dat Meneer Fossiel uitsluitend fossiele energiebronnen exploiteert.

B. *Toon de tekening van een "tupilek" (zie het verhaal) en vraag:*
"Wat was de bedoeling van Meneer Fossiel toen hij deze "tupilek bouwde?"
Laat de kinderen uitspreken tot ze het antwoord gevonden hebben: hij wil de wind laten verdwijnen, want het is een energiebron die hij niet controleert en dus aanziet als een concurrent.

- Stel de volgende vragen aan de kinderen:
Is de wind een fossiele energie? Waarom?
Als het geen fossiele energie is, is die dus geladen met koolstof?
Is die energiebron goed of slecht voor de aarde? Waarom?
Antwoord: omdat het zuivere bronnen zijn, ze vervuilen dus praktisch niet.
Ze vertegenwoordigen dus een middel om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen.
Is de voorraad ervan beperkt? … 't is dus een hernieuwbare energie (de kinderen zullen wel zelf het woord kunnen vinden).
Hoe heten die molens die de energie van de wind omzetten in elektrische energie? windmolens / windturbines

- Schrijf nu op het bord in de andere kolom, tegenover het woord "aardolie", de woorden "wind" en "windmolen / windturbine".

- Welke andere energiebron zou Mr Fossiel graag laten verdwijnen? Laat de kinderen uitspreken. Indien nodig, herlees blz17 van de pdf om het antwoord "zon" aan te brengen.

- Dezelfde vragenlijst als voor de wind, maar nu voor de zon.

- Schrijf op het bord, in de "juiste" kolom, de woorden "zon" en "zonnepanelen".

- Laat de kinderen de titel vinden van de kolom…
"Hernieuwbare energieën" "Goed voor de opwarming van de aarde"

C. *Waarom is Duda woedend wanneer ze ontdekt wat het beroep van Mr Fossiel is?*
Antwoord : Omdat Mr Fossiel energiebronnen exploiteert die de opwarming van de aarde bevorderen en dus haar ijsland doen smelten.

- En jij, ken jij veranderingen die te wijten zijn aan de opwarming van de aarde?
Laat de kinderen zich uitdrukken over de dieren, de flora, de gletsjers die wegsmelten…
!!! Wanneer ze eventueel de grote natuurrampen vermelden, kan je laten opmerken dat die verschijnselen zich altijd voorgedaan hebben, maar dat de nieuwe klimaatgegevens die alleen maar talrijker en heviger maken.

- Wat hoopt Duda wanneer ze Mr Fossiel gevangen houdt?
Antwoord : Dat Mr Fossiel ophoudt met die schadelijke fossiele energiebronnen en een nieuwe manier ontwikkelt om hernieuwbare energieën te ontwikkelen.

- Om goed te laten begrijpen dat fossiele energieën het opwarmen van de aarde in de hand werkt kan je de kinderen de namen van de 3 fossiele energieën in het rood laten doorstrepen.

D. *Wat is dan de uitvinding van Alluaq?*
Laat de kinderen zich uitdrukken en toon pas dan de foto van een "zeeslang".
Ze kunnen die omschrijven en daarna kan je eventueel meer details geven : 4 ijzeren cilinders die aan elkaar gehecht zijn dankzij oliepompen en een beetje werken als scharnieren.

- Verklaring : De golven die door de wind ontstaan brengen de 4 ijzeren cilinders in beweging. Dit op en neer gaan zet de oliepompen in werking die, dankzij een speciaal mechanisme, deze beweging omzetten in elektrische stroom die dan op de zeebodem naar het vasteland gestuurd wordt.

- In de kolom "hernieuwbare energieën" schrijf nu "golven" en "zeeslangen".

- Kennen jullie andere hernieuwbare energieën?
Laat de kinderen zich uitdrukken. Als er geen antwoord komt, om hen een aanwijzing te geven, schrijf dan het woord "water" onder het woord "golven". Zo breng je ze geleidelijk aan tot "stuwdam" (schrijf het woord op het bord), ook "waterkrachtcentrale" en "watermolen".

- Je kan hetzelfde doen met als aanwijzing het woord "grond/aarde". Hier kan je uitleggen dat de warmte van de aarde ook een hernieuwbare energie is die dankzij warmtepompen gebruikt kan worden (schrijf het woord op het bord).

Besluit

- *Om je de verschillende hernieuwbare energieën die we hier ontdekt hebben eigen te maken kan je een spel bouwen. Daarom zie http://www.contespedagogiques.be (gezelschapsspelletjes)*

- *Veeg het bord schoon en deel aan elk kind een fotokopie uit met de 10 pionnen die uitgeknipt zullen worden. Commentaar laten geven bij elke tekening. Het is ook de gelegenheid om het belang te herhalen om energie te besparen.*

- *Tijd nu om het spel ineen te knutselen en spelen maar!*

“De grootte van de menselijke daden meet zich

aan de inspiratie waaruit ze zijn ontstaan.”

Louis Pasteur

Opgedragen aan …

… mijn vriendin Duda uit Upernavik (Groenland) om ze te bedanken voor haar edelmoedigheid … met de hoop dat we met z’n allen de ijsvlakten van haar land zullen beschermen.

Voor hun wetenschappelijke, efficiënte en kostbare hulp,
maar vooral voor hun aanwezigheid aan onze zijde,

van harte

BEDANKT !

- *aan **Gauthier Chapelle**, doctor in biologie, Algemeen Secretaris van Biomimicry Europa VZW;*

- *aan **Alain Hubert**, poolreiziger en Voorzitter van de International Polar Foundation;*

- *aan **Thierry Touchais**, Uitvoerend Directeur van de International Polar Foundation;*

- *aan **Nathalie Vanisacker**, landbouwingenieur, wetenschappelijk verantwoordelijke bij de International Polar Foundation;*